

Breda, 12 september 2022

Reactie op Bestuursakkoord Breda 2022 – 2026

Dichtbij doen, samen sterk vooruit

Geacht college van Burgemeester en Wethouders van Breda,

Met belangstelling hebben wij uw nieuwe bestuursakkoord gelezen. We geven dan ook graag onze reactie vanuit het perspectief van senioren.

We gebruiken hierbij de 7 adviezen die wij naar aanleiding van het "*Verkiezingsdebat Ouder en Wijzer in Breda!*" hebben opgesteld (zie bijlage). Daarnaast gaan we in op *paragraaf 5 Gezondheid, maatschappelijke ondersteuning en samenleving*. We verbinden dit aan de recente beleidslijnen van het kabinet en geven een eerste impressie op de mogelijke impact hiervan op Breda.

Advies 1 Bouw een substantieel aantal woningen voor senioren

U wilt ook in deze bestuursperiode 6.000 nieuwe woningen realiseren. Uw streven om ouderen en jongeren zo lang mogelijk in de eigen wijk te laten wonen juichen wij toe. Een hele klus zeker nu de woningmarkt, door veelal externe factoren, op slot zit. Gelukkig lezen we in BN *De Stem* dat er appartementencomplexen gebouwd en gepland worden. Een appartement is doorgaans geschikt als seniorenwoning. Maar we willen daarnaast onder uw aandacht brengen, dat bij ouderen ook behoefte bestaat aan grondgebonden seniorenwoningen.

Wij vinden het van belang dat bij de bouw rekening wordt gehouden met domotica voorzieningen, toegankelijkheid met rolstoel en scootmobiel en een groter dan gemiddelde natte ruimte. Een balkon of tuin hoort er standaard bij. Vaak worden gemeenschappelijke voorzieningen zoals aparte logeerunits, een wasserette en een inpandige groepsaccommodatie in het complex vergeten. Ook pleiten we ervoor dat er in de buurt voor zorgprofessionals gratis parkeerplaatsen zijn. Als een complex meerwaarde heeft zullen veel senioren hiervoor hun eengezinswoning willen verruilen.

Advies 2 Faciliteer 25 woon-zorg projecten voor senioren

U wilt extra aandacht geven aan de behoefte aan levensloopbestendige, geclusterde woningen. Doorgaans is de doorlooptijd vanaf de start 7 à 8 jaar. Wij hadden het weten te waarderen als u uw ambitie vertaald had in een concreet, realistisch aantal.

Het is een goede zaak om de beschikbaarheid van meer en andere vormen van zorgwoningen te bewerkstelligen voor mensen die, met goede begeleiding en ondersteuning, nog zelfstandig kunnen wonen. Maar hoe komt het, dat het aanbod ervan is teruggelopen? En gaat dat met de nieuwe varianten dan niet ook weer gebeuren, als "de markt" te veel en nog meer de ruimte krijgt?

Het is nodig dat niet alleen ingezet wordt op nieuwbouw maar ook op de herinrichting van bestaande woon-zorgvoorzieningen. In combinatie met arrangementen waaraan ouderen zich verbinden en zowel praktisch als financieel naar draagkracht hun bijdrage leveren. Voldoende respijtzorg is een must als ouderen steeds langer in het eigen huis blijven wonen.

Opname in een verpleeghuis moet mogelijk blijven voor kwetsbare ouderen met complexe zorg- en welzijnsproblematiek. We denken dat de huidige 130.000 verpleeghuisplaatsen in de toekomst in Nederland absoluut ontoereikend zijn. Dat geldt in evenredigheid evenzeer voor de Bredase situatie. Tijdelijke opname in een verpleeghuis of dagopvang moet daarnaast vanzelfsprekend geleverd kunnen worden. Als de gevolgen voor de lange termijn van een stabilisatie en reductie van verpleeghuiszorg niet goed doordacht worden dan kan dit straks een nieuwe, klassieke, fout blijken.

Advies 3 Zet nog meer in op Preventieve gezondheid

In het Bestuursakkoord ligt inhoudelijk de nadruk op overgewicht, bewegen, sporten en gezonde voeding. Voor de uitwerking stelt u € 200.000,- extra beschikbaar bovenop het reeds beschikbare budget. Hopelijk komt de in het vooruitzicht gestelde Gezondheidsvisie met concrete acties en meetbare doelstellingen. De periodieke monitoring door de GGD kan laten zien of beleid en aanpak aanslaan. Dat is vooral van belang voor de meest kwetsbare groepen. In 2016 had 57% van de 65-plussers overgewicht in Breda (Gezondheidsmonitor, 2016). Waar legt u de lat in 2026?

Wat ons opviel is dat u de beweegcoaches van Breda actief gaat inzetten voor het bewegingsonderwijs. Als deze weggehaald worden bij de inzet voor senioren dan begrijpen wij deze beweging niet.

Advies 4 Start in een of twee buurten "Onze buurt zorgt voor elkaar"

We kunnen in deze geen concrete aanknopingspunten in uw akkoord vinden.

Wel valt ons op dat in deze bestuursperiode "*Verbeter Breda*" (tegen tweedeling in de stad), de zogenoemde onorthodoxe wijkaanpak prioriteit krijgt. Uw uitgangspunt is dat gesprekken over de toekomst van een wijk of dorp daar begint. We vinden het van belang senioren en/of hun mantelzorger, hier expliciet bij te betrekken. Vooral waar het gaat om kwetsbare ouderen.

De Seniorenraad Breda vindt dat jonge en oude, mobiele en minder mobiele mensen, goed in een wijk moeten kunnen wonen. Wij wijzen tevens op het belang van seniorvriendelijke wijken en buurten. Waar het nog niet voldoende is opgepakt, dient er met het oog op de dubbele vergrijzing en het uitgangspunt van het langer thuis wonen van hoogbejaarde Bredanaars preventief aandacht te zijn voor dement-vriendelijke bejegening van deze kwetsbare ouderen. Ook achten wij het van belang dat kwetsbaren zoals alleenstaanden en migrantenouderen bereikt worden. Bij de wijkaanpak van Verbeter Breda dienen bovenstaande zaken structureel en vast onderdeel te zijn van de aanpak. Bij de ontwikkeling van dement-vriendelijke buurten en wijken kan Breda Senior een initiërende rol spelen.

We zien het als een verrijking als u met minimaal een buurt in Breda-Noord en een in Breda-Zuid concreet van start gaat! Buig de gesprekken om naar zichtbare resultaten voor en met de buurtbewoners.

Advies 5 Elke buurt krijgt een ontmoetingsruimte

Jammer genoeg lezen we hier weinig over. Gelukkig krijgt de Hoge Vught haar bibliotheek terug.

Bestaande gemeenschapshuizen worden voor een groot deel door senioren gebruikt. Over de financiering en instandhouding daarvan vinden we weinig of niets terug.

We maken ons hierover zéér grote zorgen!

Advies 6 Maak alle buurten gezellig en levensloopbestendig

U wil de komende jaren onder andere extra ontmoetingsplaatsen en bankjes realiseren. Ook pakt u de drempels aan. Elkaar ontmoeten en sociaal contact bevorderen en eenzaamheid tegengaan. Voor openbare ruimte is € 14,5 miljoen in deze periode opgenomen. U kiest er uitdrukkelijk voor om in 2030 er een gooi naar te doen de groenste stad van Europa te worden. Het zou mooi zijn als meer groen ook kansen biedt aan meer ontmoeten. We vinden het T-Huis in het Stadspark Valkenberg hier een geslaagd voorbeeld van. Een kiosk, een jeu de boules baan of een paviljoen voor kleinschalige uitvoeringen van muziek, sport en dans maakt de buurt behalve duurzamer ook gezelliger en veiliger.

Advies 7 Senioren weten wat ze willen en kunnen

Met het project *Breda Senior* wilt u beter inspelen op de behoeften van senioren en hun kennis en kunde beter benutten. U wilt deze visie verder uitwerken en dit opnemen in een gestructureerd programma en uitvoeringsplan. Hiermee wilt u zich beter voorbereiden op de toenemende vergrijzingsgolf. Hiervoor is drie jaar achtereenvolgens € 100.000,- gereserveerd. We zijn benieuwd naar de inhoudelijke topics en wat deze aanpak u en de senioren gaat opleveren. Aangezien u vanaf 2026 geen middelen meer reserveert vragen we ons af wat daarvoor uw beweegredenen zijn en hoe u na 2025 ouderen wilt betrekken.

Paragraaf 5 Gezondheid, maatschappelijke ondersteuning en samenleving

We stippen een aantal zaken aan die onze aandacht trokken.

Sinds januari 2020 is de Wmo voor iedereen tegen dezelfde prijs beschikbaar. Dat u het abonnementstarief voor de beter gesitueerden wilt aanpakken begrijpen we. U wilt dit zelfs nog sneller afschaffen dan de Rijksoverheid.

We gaan er uiteraard vanuit dat u degenen met eigen vermogen vanwege de eigen woning maar met een krappe beurs zult blijven ondersteunen met het vergoeden van noodzakelijke hulp. Wie meer betalen kan, moet meer betalen. Maar opeten van het eigen huis mag daar niet toe worden gerekend. De groep ouderen die nog maar twee jaar geleden hun huishoudelijke hulp vaarwel zeiden omdat ze gebruik konden maken van de Wmo hulp, zullen nu weer op zoek moeten. Dit zwalkend

Rijksbeleid in zo'n korte tijdsspanne zal deze mensen in het verkeerde keelgat schieten. Wij pleiten daarom voor een zorgvuldige, gefaseerde aanpak met een heldere, eenduidige communicatie.

Er moet voor gewaakt worden de "zorgbal" niet al te gemakkelijk bij de inwoners en hun kinderen te leggen. Niet alle senioren willen en kunnen hun kinderen belasten. Bovendien wonen steeds meer ouderen alleen, zonder kinderen (of kinderen in de buurt). De cijfers spreken voor zich. Daar zal in de aanpak rekening mee gehouden moeten worden.

Meer aandacht en waardering tonen voor mantelzorgers is prima. U begroot hiervoor € 50.000, -. Wilt u deze besteden aan het ophogen van het mantelzorgcompliment of heeft u andere plannen?

Fijn dat er 3 jaar lang 4 miljoen beschikbaar is en daarna 3.5 miljoen om aan autonome groei van de zorgvraag te voldoen. U wilt "nog meer bewegen naar de voorkant" en "efficiënter werken". Wat gaat dit voor senioren zelf betekenen? We vragen ons af of de grens van efficiëntie in zorg en welzijn zo langzamerhand niet bereikt is. Wij hopen dat de efficiëntie-exercitie niet nog meer bureaucratie en nog minder persoonlijke aandacht door de professionals oplevert.

Het Bestuursakkoord in relatie tot recent landelijk beleid Wonen, Zorg en Samenleving

Minister De Jonge wil graag dat er veel en snel gebouwd wordt in Nederland. Hij heeft met de woningbouwcorporaties een akkoord gesloten dat ook Breda de wind in de zeilen geeft. We wachten met belangstelling zijn verdere beleid af dat in oktober gepresenteerd wordt.

Minister Helder wil met haar WOZO-programma zowel nieuw beleid als *een beweging* in gang zetten. Zij wil er werk van maken dat senioren zelf aan de slag gaan, thuis blijven wonen en digitaal gaan. Dit heeft grote impact op wijkverpleging, huisartsenzorg en het samen leven in de wijken. Wij denken dat de vraag naar Wmo en welzijn hierdoor groter wordt en de scheidslijn tussen Wmo en Wlz nog vager. De Minister laat onduidelijk waar de scheidslijn ligt tussen "het zelf kunnen" en "het zelf niet meer kunnen". De kwetsbaren blijven in het WOZO-beleid onderbelicht. Daarnaast wil ze geen nieuwe verpleeghuisplaatsen realiseren, domweg omdat er geen personeel voor te vinden is. Echter, de verwachting dat mensen zelf met hulp uit de directe omgeving de complexe zorg wél zouden kunnen en willen bieden lijkt ons niet reëel. Oude, zieke mensen gaan thuis wegwijnen, vaak van zorg verstoken en hopen op de liefdadigheid van mensen uit de buurt.

Het uitgelekte IZK (Integraal Zorg Akkoord) van minister Kuiper kondigt een forse bezuiniging op thuiszorg en huisartsenzorg aan. Dit lijkt contrair aan het WOZO beleid van minister Helder. Het heeft al veel onrust teweeggebracht bij de beroepsgroepen en de ouderen-belangenorganisaties. Wij sluiten ons hierbij aan. We krijgen immers nu al veel signalen dat de thuiszorg de vraag nauwelijks aan kan en dat de huisartsen overbelast zijn. De arbeidsmarkt in de zorg lijkt in een vicieuze cirkel terecht gekomen; die van het grote tekort met een negatief imago. Dwingende regelgeving, administratieve druk en krapte op de arbeidsmarkt leiden tot onderbesteding. Dit leidt op zijn beurt weer tot intrekken van het budget enzoverder. Een negatieve spiraal en dat terwijl de zorg alle steun verdient. Investeren in wijkverpleging en huisarts is cruciaal voor de toekomst. De gelden hadden juist ingezet kunnen worden om de arbeidsmarkt aantrekkelijker te maken en potentieel dat nog onbenut is te werven.

Tot slot

Met dit bestuursakkoord toont het college van Burgemeester en Wethouders haar ambitie voor de komende jaren.

De Seniorenraad constateert dat er in "*Dichtbij doen, samen sterk vooruit*" meer aandacht geschonken wordt aan senioren dan in de voorgaande Bredase akkoorden. We zijn verheugd dat een aantal van onze inzichten in goede aarde gevallen lijken. Toch hadden we, vanwege het toenemend aantal senioren in onze stad, meer concrete doelstellingen verwacht. Bijvoorbeeld over de eisen die gesteld worden aan te bouwen seniorenwoningen en het aantal en de aard van te realiseren woonzorg complexen. Als steeds meer mensen, ook de kwetsbaren, in hun eigen huis moeten blijven wonen dan vraagt dat om concrete aanpassing van de welzijnsvoorzieningen en de saamhorigheid in elke wijk en dorp. We zijn in dat licht benieuwd hoe u de toekomst van de wijkverpleging en de huisartsenzorg ziet in relatie tot de inzet van mantelzorgers en mensen uit de directe omgeving.

We zien uit naar een nadere kennismaking en zijn graag bereid onze bijdrage aan een beter Breda te leveren. Een afschrift van dit schrijven doen wij ter informatie aan de Gemeenteraad toekomen en we plaatsen de reactie op onze website.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

Ad Brekoo

Voorzitter Seniorenraad Breda